

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

Körrendelet

a m. kir. földművelésügyi miniszter az erdőkre vonatkozó jogszabályok kiegészítéséről szóló 3296/1918. M. E. számú rendeletének 2. §-a alapján hatósági hozzájárulást igénylő fahasználatok engedélyezésénél követendő eljárás tárgyában.

Az erdőkre vonatkozó jogszabályok kiegészítéséről szóló 3296/1918. M. E. számú rendelet 2. §-a alapján hatósági hozzájárulást igénylő fahasználatok engedélyezésénél az eljárás egyszerűsítése végett megengedem, hogy a döntésre hivatott szerv a birtokos ezirányú kérelme esetén, amennyiben azt az erdő állományviszonyai megengedik, az évenként kihasználható területet vagy famennyiséget öt évet meg nem haladó időszakra előre is megállapítsa s az évenkénti kitermelésre a hatósági hozzájárulást a felújítási, okszerű erdőgazdasági és erdőfenntartási szempontból szükséges feltételek kikötése mellett megadja.

Az erdő tulajdonosa vagy tényleges birtokosa azonban köteles a tervezett évenkénti fahasználat igénybevételét az engedélyező határozatra való hivatkozással, az abban kikötött feltételek miként történt betartásáról számot adva, a fahasználatot engedélyező szervnek 15 nappal a használat megkezdése előtt bejelenteni.

Budapest, 1930. évi június hó 11-én.

Mayer s. k.

A földművelésügyi tárca erdőgazdasági beruházásai

(1925—1929).

Beruházási összeg: 9,301.120 pengő.

Az Alföldnek egyik speciális, a földművelésügyi tárca keretébe eső nagy ügye az erdőtelepítés. Nem akarok rámutatni arra a népgyilkos trianoni országcsenkítésre, mely elszakította tőlünk hatalmas és gazdag erdőterületeinket, nagy befektetésekkel elsőrangú színvonalra emelt, modern erdőgazdaságainkat. Nem is szabad úgy fel fogni a mi folyamatba tett alföldi erdőtelepítéseinket, mintha pótolni akarnók a bűnös gondatlansággal, illetve elvakult ellenséges indulattal elcsatolt erdőinket. Az Alföld fásítását most már minden körülmények között nagy arányokban meg kellett volna indítanunk. Csak hogy persze mást jelentett volna egy olyan országban, amelynek erdőgazdasági jövedelme, erdősítési alapja bőven fedezhette volna az új befektetések költségeit. Mást jelentett volna a magánbirtokosok szempontjából is. Hiszen nagyon sok alföldi birtokosunknak volt az elszakított hegyes vidékeken is gazdasága. Sok száz nagybirtokost, hegyvidéki birtokaik népjogellenes elvétele nélkül, bátran lehetett

volna erdőtelepítési beruházásokra kötelezni. Az erdőgazdaság nagyobb teherbírása folytán sokkal több szakképzett erdőmérnökkel és altiszti személyzettel indíthattuk volna meg ezeket a nagy munkákat. Most igazán csak a végsőig menő áldozathozatalok útján lehet az állam pénzügyi erejét az alföldi erdőtelepítésre igénybe venni s a nagybirtokosokat az erdősítésekre buzdítani.

Altalánosan ismert dolog Alföldünk nagy szegénysége a fában, az erdőben. Egy pár konkrét adattal kézzelfoghatóbbá teszem ezt az állapotot.

Hazánk ezidőszertinti területének mindössze 11.7%-a erdő (Trianon előtt 26.28% volt). Ez a százalékos arány a Dunántúl felszökik 16.1%-ra, az északi dombos vidéken 22.6%-ra, az Alföldön pedig leszál 4.3%-ra. Nem kevesebb, mint 4,216.918 hektár földön, majdnem kétszerannyi kat. holdon mindössze 180.374 hektár erdő van. Bizony, több fát látni itt a dalköltő akáclobos falvak alakjában, mint erdőkké sűrűsödve. És a meglévő erdők is meglehetősen egyenlőtlenül vannak eloszolva az alföldi rónaságon. Az egyes vármegyei és városi hatóságok összes és erdei területének összehasonlítása a következő képet adja:

Törvényhatóság	Összes terület hektár	Erdőterület hektár
Bács-Bodrog várm.	167.081	7.394
Baja tjv.	8.662	116
Békés várm.	368.100	5.898
Bihar várm.	277.081	3.827
Csanád—Arad—Torontál várm. .	200.296	1.689
Csongrád várm.	188.504	3.189
Hódmezővásárhely tjv.	76.110	110
Szeged tjv.	81.587	4.385
Hajdu várm.	238.606	6.969
Debrecen tvj.	95.691	10.727
Jász-Nagykun-Szolnok várm. .	525.904	3.045
Pest-Pilis-Solt-Kiskun várm. .	1,202.918	97.130
Budapest székesfőváros	19.425	1.755
Kecskemét tjv.	93.937	8.290
Szabolcs és Ung várm.	457.894	16.568
Szatmár és Bereg várm.	215.126	9.276

Az Alföld fásítása.

A pestvármegyei aránylag legnagyobb erdőterület nem az Alföldön fekszik, de a fővárostól északra és nyugatra eső részint északi, részint dunántúli jellegű dombvidéken.

A legnagyobb országrésznek ez az erdőben való szegénysége okozza azt, hogy behozatalunk legnagyobb tételét évről-évre a tűzifa adja (150 millió pengő). Illusztrálja a helyzetet az a földművelésügyi költségvetés előadója által felhozott másik adat is, hogy évente 1444

kocsi hulladékfából termelt szőlőkarót hozunk be, 916.000 pengő értékben. Hazánknak, közvetlenül pedig az Alföldnek, sürgős életérdeke úgy az erdősítés, mint a gazdasági faültetés. Tulajdonképpen a minden ponton mozgató erdősítés kelti fel azt az általános érdeklődést, ami az Alföldön a kisebb, szórványos, ú. n. gazdasági faültetést lendületbe hozhatja. És ha indokolt, az iskolákban valamilyen nap, az Alföldön a fák napja lenne leginkább a helyén. Mert hiszen ott van a divatja, a gyermekek és suhancok között annak, hogy a fiatal csemetéket, ahol érik, ott vágják le ostornyélnék vagy efélének. Egyáltalán bele kell vinni a fa- és erdőgazdaság iránti érzéket az Alföld lakosságának tudatkörébe. Mert az ott ma csak nagyon kivételes pontokon észlelhető. Már pedig anélkül nagyon sok akadálya van az intenzívebb és kiterjedtebb erdősítésnek. Elsősorban az, hogy az említett érzék meggyökereztetéséig a lakosságban sokkal gyakoribb lesz a megnyilvánulása a csemete- és erdőpusztító hajlamoknak, mint az erdősítésben és faültetésben való buzgalomnak.

Ismételten hangsúlyozom, hogy az alföldi erdőtelepítéseknek minden körülmények között elérkezett az ideje. Tudományosan és tapasztalatilag megállapított okok egész láncolata mutat erre a gazdasági szükségességre. Először az, hogy sok alföldi területen, illetve talajon is az erdő biztosítja a legjobb jövedelmezőséget és egyetlen módja sok terület gazdasági hasznosításának. Másodszor az, hogy az aszályos síkság talajának víztartókéességét csak az erdős felszín növelésével lehet gyarapítani. Tehát az erdősítés a többi talajok termőképességére is befolyással van. Harmadszor, mert az Alföld tüzelőhiányán, amely pl. a trágyatüzelés káros szokását szülte, a gazdaságok rentabilitása érdekében is segíteni kell. Negyedszer mert az erdőfelszín területi növekedése az aszályosság káros hatásait az éghajlatra való kiegyenlítő, mérsékelő befolyásával csökkenti. Meg kellett tehát a szükséges munkákat indítani. Egyelőre 1 millió pengő tervszerű felhasználásával.

A szükséges felvételek, térképezések, stb. előkészítő munkálatok elkészülvén, eddig 3600 kat. hold új erdőterületet létesítettünk és 3200 hold kopár és vízmosásos területet fásítottunk be. Összesen 6 alföldi birtokosnak adtunk 27.350 pengő kamatmentes, az erdősüléstől számított 20 esztendő alatt egyenlő részletekben visszafizetendő kölcsönt. Engedélyezve 39.500 pengő lett, de 12.150 pengő még nem vétetett fel. Így az alföldi erdőtelepítést egyrészt ingyencsemetékkel, másrészt kamatmentes, hosszúlejáratú hitellel támogatjuk. Nagyon természetes, hogy a főszűlt a birtokosok közreműködésére kellett fektetnem. Gondoskodni kellett tehát nagyobb szolgáltatóképességű csemetekertekről. Az alföldi erdősítés céljaira eddig a beruházási hitel terhére 10,029.700 darab csemete és 112.947 darab suháng osztott ki és lett elültetve. Az állami erdőigazgatás még külön 192.000 pengő beruházási hitelt kapott, amelyből két új csemetekert létesült, ötnek pedig termelő- és kiosztóberendezései gyarapítottak. A fenn-

álló 46, összesen 392 kat. holdnyi állami csemetekertből 11, összesen 79.9 kat. hold területen az Alföld fásítását szolgálja. A kölcsönt igénybevevő birtokosok kötelezik magukat a kölcsön rendeltetésszerű felhasználására, ültetvényeik szakszerű gondozására s a fafajok kiválasztása és ültetési módja tekintetében az államerdészet utasításainak követésére. A díjtalan ellenőrzést és felügyeletet vállalni tartoznak. Mulasztások esetén a kölcsön felmondható s azonnal behajtható. A kölcsön az erdősített ingatlanra bekebeleztetik.

Az Alföld fásítása eddig Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Szabolcs, Bihar, Csongrád, Csanád és Békés vármegyékben indult meg a legjobban.

Sajnos, a folyó költségvetési évben a már eddig kapott 1 millió pengőn felül csak 400.000 pengőt tudtam erdőtelepítési beruházásokra előirányozni, amit az augusztus 23-iki minisztertanács határozata még 500.000 pengővel gyarapított. Az erdészet körébe tartozik a vízmosásos és kopár területek befásítása, amely célra 350.000 pengő áll a költségvetési évben rendelkezésemre.

Vízmosásos és kopár területek.

A vízmosásos és kopár területek befásításának jelentősége tekintetében igen figyelemreméltó részleteket hozott nyilvánosságra a költségvetési vita. A hevesvármegyei pétervásári járás területén lévő, a Mátra- és Bükk-hegység közé eső terület viszonyait tárta föl, amelyhez hasonló viszonyok egészben 300.000 holdas összefüggő nagy területre terjednek a hegyes-dombos vidéken. Ez a Tarna-folyó forrásvidéke. Két község van itt. Istenmezeje, 5698 kat. holdnyi határral, 187 házzal, 1343 lakossal és Erdőkövesd, 2980 kat. hold határral, 180 házzal, 980 lakossal. E két község határa meredek lejtőkkel borított hegyes-dombos vidék, laza összetételű talajjal, melyet a lejtők fölszántása folytán évről-évre lemosott a víz, úgyhogy 2500—3000 kat. holdon nincs sem termény, sem fű, sem fa, csak vízmosás. A Tarna-folyó az itteni származású hordalékát 40 kilométeres folyásán leviszi egészen a Zagyvába torkolásáig, Szolnokig. Tekintettel arra, hogy két jobb sorsra érdemes község életérdekeiről van szó, már Darányi Ignác, nagynevű hivatali elődöm is helyszíni vizsgálatot foganatosított itt s ez év tavaszán magam is kiküldtem oda erdészeti és víztechnikai szakértőimet. Akkor is, most is az állapítottat meg, hogy az egész terület beerdősítendő. Hogy azonban a faültetésnél eredményes munkát lehessen végezni, előbb víztechnikai munkálatok szükségesek. A tátongó vízmosásokat köfógókkal kell ellátni, hogy felfogható legyen a lejtőkről jövő rengeteg hordalék. Tehát hosszú ideig tartó, nagy költséggel járó munkát kell végezni és a két község lakóinak legalább annyi művelhető területet biztosítani, amin a kenyérnekvalójuk megterem.

A vízügyi és erdőgazdasági szakembereim által a helyzet gyökeres orvoslására nézve kidolgozott tervek és költségvetés szerint 5 éven át évi 200.000 pengő kell a víztechnikai létesítményekre és évi 100.000

pengő az erdősítésre. A szükséges költségek viselésére pedig e két — de az egész hasonló viszonyok között tengődő többi — község lakossága sem képes. Ilyen komplikált és nagyhorderejű kérdések esnek a kopár és vízmosás-fásítási tevékenység terére. És nem szabad szem elől tévesztetni, hogy a Tarna-folyócskának szóban lévő hordalékszállítása a Tisza medrére van káros befolyással. Már most gondoljuk el, hogy úgy a Dunának, mint a Tiszának száz meg száz hasonló természetű mellékfolyása esik el tőlünk elszakított keleti és északi hegyes vidékekre. A laikus is könnyen belátja, hogy milyen súlyos állapotok háramlanak a vízmosások és kopárok elhanyagolása folytán úgy az illető hegyvidékek lakosságára, mint a mi vidékünk vízszabályozásához fűződő mezőgazdasági érdekekre.

Mindezeket különben csak azért találtam szükségesnek előadni, hogy világot vessek a régóta folyó vízmosás- és kopárfásítási munkálatok közgazdasági jelentőségére, amely munkálatok a háború alatt és után megmaradt területünkön, megfelelő költségfedezet híján, kis méretekre szorultak, de amelyek a mai területük sok pontján is szükségesekek s gondoskodnunk kell a nagyobb mértékben való folytatásukra.

Lillafüred.

Az erdőgazdasági beruházások között kell megemlékeznem a lillafüredi munkálatokról, amelyek ügyét részint hírlapi kritikák, részint geológiai szakemberek vitái belehozták a közérdeklődésbe. Ezt az érdeklődést magam részéről — egy nagyjövőű üdülőhelyről, esetleg gyógyfürdőről lévén szó — hasznosnak tartom. De azt is szükségesnek vélem, hogy a nagy nyilvánosság úgy lássa a dolgokat, amint vannak.

A lillafüredi munkálatok jelentékeny része az erdőgazdaság keretében folyik és foganatosítandó lett volna akkor is, hogyha nem lett volna ok és természetes alap az ottani üdülőberendezések fejlesztésére.

Ilyen minden körülmények között foganatosítandó munkálat volt a Lillafüreden átvezető, személyszállításra is szolgáló, erdőüzemi vasút áthelyezése, forgalmi berendezéseinek kiegészítése. A vasút az erdőgazdaság jövedelmezőségének legbiztosabb támasza és tényezője. Az e célokra szükséges 189.000 pengőnyi beruházást tehát feltétlenül meg kellett tenni.

Ugyancsak az üdülőteleptől külön elbírálás alá esik a hámosi telepések áttelepítésével kapcsolatos 1,074.152 pengős kiadás. E telepések saját primitív vityillókban laktak — kincstári területen, melynek őket a szerzett szolgalmi jog alapján csak használatra illette. Most ezek a telepések rendszeren épült házakat és saját telkeket kaptak. Az a részük, amely a diósgyőri gyárban dolgozik, a munkahelyek mellett. Tehát nem kell télvíz idején órákat tölteniök a munkahelyre és onnan hazajutással. Azok az özvegyek stb., akik nem diósgyőri munkások, a hámosi réten kaptak rendszeren, jól épült kis házakat, amelyek egy-egy szobáját vendégeknek is kiadhatják. Az itt érvényesült szociálpoliti-

kai és munkásügyi szempontoknak helyet kellett volna adni akkor is, ha nem vétetett volna munkába Lillafüred modern kifejlesztésének terve.

De a meglévő primitív telep kifejlesztésének munkabavételét nagyon reális érdekek teszik szükségessé. Egyrészt az a körülmény, hogy klimatikus magas hegységi üdülő- és gyógyhelyeink elvesztése folytán országos érdekek mutatkoztak ezek lehetőleg sürgős pótlása. Másrészt az, hogy a kincstári erdőgazdálkodás jövedelmezősége érdekében az adott természeti előnyöket nem volt szabad kihasználatlanul hagyni.

Már pedig ezek a természeti előnyök rendkívül értékesek. Alkalmak arra, hogy Lillafüred, megfelelő berendezés után, vetekedjék a világ legszebb nyaraló- és fürdőhelyeivel. A lillafüredi völgyet hatalmas erdőségek, magasratörő sziklafalak környezik. Hegyi, pisztrángos patakok, 20—30 méteres vízesések, másfél négyszögkilométeres tó teszik a földfelszínt vonzóbbá, változatosabbá. A lillafüredi völgy és Garanda-völgy összetorkolásánál van a hatalmas tufahegy, amelyről pompás kilátás nyílik a tóra, Hámor községre és égbenyúló sziklafalakra. Nehéz dolog ennek a vidéknek szépségeit szavakkal ecsetelni. A fényképezőművészet több sikerrel teheti. Csak arra szolgálhat még a szóbeli leírás, hogy kiemelve e helynek alkalmas voltát úgy a nyári (úszás, csónakázás, halászás, rákászás, vízipóló, tennisz, golf), mint a téli (korcsolyázás, ródlizás, bobolás, sielés) sportok űzésére és kellemes turistakirándulásokra.

Lillafüredet — nagy tudósunk, Herman Ottó, felfedezését és kedves üdülőhelyét — aránylag nagyon kevesen látogatták. Akadályozták a nagyobb látogatottságot: a közlekedési kényelmetlenségek, a primitív lakásberendezések és a terep gondozatlansága. Tehát közönségünk olyan külföldi üdülő- és fürdőhelyre vitte a pénzét, amelyeknél idehaza különbet kaphatott volna Lillafüredben, ha kellően ki lett volna fejlesztve és berendezve.

Mindent összevetve, káros mulasztásnak mutatkozott volna a kifejlesztés és berendezés további halogatása. Felépült tehát egy 130 szobás, eredetileg 220 szobásnak tervezett, teljesen modern szálló összesen 2,130.048 pengő költséggel, melynek belső berendezéséhez 1,243.637 pengő volt szükséges.

A megkezdett és a szaktekintélyek szerint eredménnyel biztató mélyfúrásnak 1100 méterig való esetleg szükséges folytatására 150.000 pengőt irányoztunk elő. A villamoserőátviteli és világítási vezetékek elkészítésére felhasznált 254.000 pengő különösebb megokolást nem igényel.

Az eddig felhasznált 3,914.000 pengőn kívül, a fürdőtelep teljeségéhez, strandfürdő és autogarázs létesítésére lesz szükség. Nem szabad figyelmen kívül hagyni a tereprendezéssel nyert 15.000 négyzetölnyi villatelekterület növedékértékét, valamint a vasútáthelyezés költségeit sem. Kétségtelen, hogy ez a beruházás reális, mert legalább ennyi értékkel növeli egy állami birtok értékét és mert egy párját

ritkító üdülő-, illetve gyógyfürdőtelepet létesít, amelyre országos érdekből is szükség van.

*

Kötelességemnek tartom a nyilvánosság előtt megállapítani, hogy e beruházási tételekkel az alföldi erdőtelepítés és a vízmások, kopárok ügye csak kis részben intézhető el. A vezetésem alatt álló minisztérium erdészeti főosztálya kidolgozta az Alföld fásításának és a kopárok erdősítésének munkaprogramját és költségelőirányzatát, és pedig 15 évre elosztva.

Erdőgazdasági munkaterv.

Eszerint az Alföld erdőtelepítéseiről szóló 1923:XIX. t.-c. értelmében — nem számítva a szikes területeket, amelyek beerdősítése még a folyó kísérletek eredményétől függ — összesen 213.588 kat. hold lenne beerdősítendő. Az 1879:XXXI. t.-c. 165. §-a, valamint az 1894:XII. t.-c. 13. és 14. §-ai alapján kijelölt, törzskönyvezett, de még be nem erdősített, valamint a még ki nem jelölt kopár területek terjedelme 56.768 kat. hold. Tehát összesen 270.356 kat. hold vár érvényben lévő törvényes rendelkezések alapján beerdősítésre.

Ezek a munkálatok még most is igen lassan haladnak előre, a megfelelő költségvetési hitel és szakszemélyzet híján. A mai tempóban haladva, 50 év alatt sem végezhető el a szükséges munkálatok. Ha azonban az állami támogatás 1. csemeték adományozásával, 2. az erdősítési és fásítási munkálatok állami vezetésével és propagálásával, 3. pénzsegélyekkel és 4. kölcsönökkel kiadósabb lesz, 15 év alatt elvégezhető lesz a nemzeti vagyont jelentékenyen gyarapító, sok szegénytalajú vidéken szociális szempontból is fontos, az Alföld felszíni képét értékesen megváltoztató munkálat.

Ennek költségei a következőleg állíthatók össze: Évenként 18.024 kat. hold kerülne erdősítésre. Holdanként 5000 csemetét számítva, az évi szükséglet 90.120.000. Ehhez a suhángneveléssel együtt 540 kat. hold terület szükséges. Egy hold csemetekert összes évi személyi és dologi szükséglete 920 pengő. Az 540 hold csemetekert üzemeltetése tehát évenként 496.800 pengőbe kerül.

A csemeték 50%-át a birtokosok a csemetekertben vehetik át, a többit 1000 darabonként, 4 pengős átlagos költséggel, átlag 50 kilométert számítva, vasúton kell elszállítani. A költség 180.240 pengő, vagyis a csemetekertek évi szükséglete 677.040 pengő.

E költségek fedezése komoly állami, már esedékessé váló kötelezettség, mert úgy az 1879:XXXI. t.-c. 77. §-ának b) pontja, mint az 1923:XIX. t.-c. 15. §-ának 2. pontja a kopár, vízmások és futóhomokos területek beerdősítésére, illetve az alföldi erdők telepítésére és a gazdasági fásítások létesítésére ingyencsemetéket helyez ki látásba.

Pályázati hirdetés

a m. kir. felsőbb szőlő és borgazdasági tanfolyamra való felvételre.

A székesfővárosban szervezett felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyamra az 1930—31. tanévre, hallgatók felvétele céljából pályázat hirdettetik.

A tanfolyam célja, hogy az arra felvett hallgatók a szőlőművelésben és a borkezelésben elméleti és gyakorlati alapon oly mértékben képeztessenek ki, hogy a tanfolyam sikeres bevégeztével bármilyen kiterjedésű szőlők, szőlővessző- és szőlőoltványtermelési üzemek és borpincék önálló kezelésére és megfelelő közszolgálati alkalmazásra képesítve legyenek.

Az egy évre (2 félévre) terjedő tanfolyam folyó évi szeptember hó 30-án kezdődik.

A tanfolyamra rendes hallgatókul kizárólag oly pályázók vétetnek fel, akik valamelyik hazai főiskolát jó sikerrel végezték vagy pedig a középiskolai érettségi sikeres letétele után a kertészeti tanintézetekben oklevelet nyertek.

A tanfolyamra felvett hallgató maga tartozik saját ellátásáról gondoskodni.

A tandíj egész évre 50 P, mely félévenkénti egyenlő (25—25 P-s) részletekben előre fizetendő.

A tanfolyam hallgatói részére 10 ágyas internátus áll rendelkezésre. A bentlakás díjtalan és ösztöndíjat helyettesít, amelyben első sorban közgazdasági egyetemet vagy valamely hazai gazdasági akadémiát jeles eredménnyel, másodsorban pedig azt jó eredménnyel végzett rendes hallgatók részesülhetnek. Ha ily minősítéssel kevés számú rendes hallgató jelentkezne, a kedvezmény jeles okmányokkal bíró, más végzettségű, rendkívüli hallgatóknak is megadható.

A bentlakás kedvezménye az azt élvező hallgatótól a tanfolyam igazgatósága által megvonható, ha a hallgató évközben akár hanyagsága, akár magaviselete által arra érdemtelennek bizonyul. Ebben az esetben az illető hallgató a bentlakás kapcsán — a megvonás időpontjáig — felmerült költségek megtérítésére is kötelezhető. Ágyneműről a bentlakó hallgatók saját maguk tartoznak gondoskodni.

A tanfolyam menzával is rendelkezik, ahol a hallgatók mérsékelt áron ebédet, a bentlakók pedig reggelit is kaphatnak.

Legalább érettségi vagy ezzel egyenlő érvényű középiskolai bizonyítvánnyal rendelkezők; korlátozott számban, rendkívüli hallgatókul is felvehetők. A rendkívüli hallgatók az előadások hallgatására és a gyakorlatban való részvételre épűgy vannak jogosítva és kötelezve is, mint a rendes hallgatók, vizsgát is tehetnek s a rendkívüli hallgatókat megillető bizonyítványt kapnak.

Az 1 P 60 filléres okmánybéllyel ellátott folyamodványhoz csatolandók a folyamodó életkorát tanusító születési anyakönyvi kivonat, továbbá a folyamodó végzett tanulmányait igazoló bizonyítvány s ha már alkalmazva volt, az alkalmazást igazoló bizonyítványok is. A mellékletre 16 filléres mellékleti okmánybéllyel ragasztandó. Az ekként felszerelt és hozzám intézett kérvények leg-

később folyó évi augusztus hó 25-ig a m. kir. felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyam igazgatóságához (Budapest, II., Herman Ottó-utca 15.) nyújtandók be.

Budapest, 1930. évi június hó 13-án.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

I R O D A L O M

Erdészeti Kereskedelemtan. Írta: **Krippel Móric**, a m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskola ny. r. tanára. Kiadta: A m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskola könyvkiadó alapja. Sopron, Székely és társa könyvnyomda, könyvkötészet és vonalzó intézet. 1930.

Rég nélkülözött és igen nagy hézagot pótló fenti munka, mely nemcsak az erdőmérnökhallgatók részére készült, de érdekes és tanulságos tartalmánál fogva a gyakorlatban működők is kitűnő hasznát fogják venni.

A mű 5 fejezetre oszlik és „Függelék” címen 30 táblázat mellélete van.

Az *I. fejezet a fának kereskedelmi ismerhetését* adja. A szerfavalasztékok tüzetes leírását, a fa ipari választékainak (fűrészelt, faragott, hasított, alakítással és egyesítéssel készített áruk) ismertetése követi.

A *II. fejezetben „A fának adás-vételé”*-vel ismerkedünk meg. Az erre vonatkozó általános szokások, a faeladások feltételei és módjai, az eladás előkészítése, végrehajtása stb. mind kimerítően vannak letárgyalva.

A *III. fejezetben „A fának kereskedelmi forgalmáról”* nyerünk kellő tájékoztatásokat. Fakereskedelmi, közszállítási viszonyok, határvámok ismertetésével zárul e fejezet.

A *IV. fejezet „Az erdei melléktermékek kereskedelmé”*-nek van szentelve. A tölgy- és lúcfenyőkéreg; a fák lombjának, virágjainak és terméseinek, a fák gyantájának és rendellenes termékeinek, a füvek és egyéb növényi melléktermékek stb. kereskedelmi ismertetésével találkozunk e fejezetben.

Az *V. fejezet „A kereskedelmi ügyvitel rövid vázlatá”*-t (kereskedelmi ügyvitel, vállalatok, levelezés és könyvelés) adja.

„Függelék” címen a gyakorlati élet részére lépten-nyomon szükséges adatokat tartalmazó 30 igen érdekes táblázat egészíti ki a művet.

A hosszú éveken át nagy szorgalommal és szaktudással gyűjtött ez adatok közlését is szívesen fogja venni az érdekelt szakközönség.

Végül „*Betűsoros tárgymutató*”, a felhasznált „*Irodalom*” és „*Forrásművek*” jegyzéke egészíti ki a művet.

Az elősorolt gazdag tartalom, az anyag kitűnő beosztása és az egyes témák szabatos ismertetése a mű díszére szolgálnak. A betűsoros